

Novi davki.

Pašič-Pribečević-Zerjavova vlada je predložila v soboto, dne 28. marca, začasni državni proračun. V tem proračunu se predpisujejo zopet novi strošni davki.

Tako se n. pr. v členu 47 predpisuje, da se invalidski davek za leto 1925-26 zviša dvakratno.

Člen 49 predvideva nov davek na delo, oziroma na letni zaslužek. Ta davek bo znašal 2% letnega zaslužka.

Za zaostale davke se bo za leto 1925 računalo 12% obresti, dosedaj je bilo samo 8%.

Za komoro ali vojaško obvezo zahteva finančni minister nov davek za vojaštvo. Ta davek bo znašal toliko, kolikor je znašal dosedaj invalidski davek.

Na podlagi teh novih davkov upajo iztisniti iz žepov ljudstva tokom štirih mesecev na novo okoli 100 milijonov dinarjev.

Vprašamo se: Kam bomo prišli? Ali bomo mogli nositi še ta nova bremena? Kdo je predlagal vse to? Kdo je ta predlog izdelal? Kdo je glasoval za te nove davke?

Predlog, da se naložijo ti novi davki, je izdelala sedanja vlada, kateri načeljuje Pašič in v kateri sta Žerjav in Pribečević. Predlog je izdelal Pašičev finančni minister dr. Stojadinović. V finančnem odboru je glasoval za nove davke tudi Žerjavov poslanec dr. Ljudovít Pivko. Niti besedice ni znil proti. Edino naša poslanca in člana finančnega odbora dr. Kulovec in Pušenjak sta govorila in glasovala proti.

O vsem tem bomo še natančneje pisali.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Radi že opisanih ogromnih novih davkov in radi popolnega zapostavljanja Slovenije je Jugoslovanski klub glasoval proti dvanaestim. V svoji izjavi navaja:

Nova bremena (povišanje invalidskega davka, uvažanje komorskega poreza, to je davek za vojne dajatve, nov 2 odstot. davek od zaslužka ročnih delavcev, takse za obratovalce, zvišane carine itd.) bodo spet zadele one pokrajine in one sloje, ki točno plačujejo neposredne davke ter delavce v onih pokrajinah, v katerih je več industrijskih podjetij in več večjih obrtnikov. Ker je Slovenija itak preobremenjena, predlagamo, da se ta nova bremena opustijo. Kakor pri proračunu, tako se tudi pri izrednih in naknadnih kreditih zapostavlja Slovenija. Za ceste in železnice v Sloveniji, za uradnike in upokojence v celi državi in izplačilo razlik uradniških plač, za prevedbo kronskih upokojencev v dinarske ni nobenih kreditov, pač pa so za popolnoma nepotrebno oboroževanje določeni visoki krediti. Zaključuje pa tako: V znak protesta proti škodljivemu načinu državnega gospodarstva potom dvanaestim, v znak protesta proti pretirano visokim nepotrebim naknadnim in izrednim kreditom, v znak protesta proti neravnosti, s katero se v naglici obravnavajo brez dovoljenih pojasnil vsevažna gospodarska in socialna vprašanja, v znak protesta proti zapostavljanju Slovenije, v znak protesta proti neumestnim novim oziroma povišanim davkom in bremenom, v znak protesta proti neenakostim, katere ostanejo še nadalje v veljavi, smo prisiljeni glasovati proti predloženemu zakonskemu predlogu.

Samostojni demokratski lažnjivci sedaj pišejo, da so »klerikalci« glasovali proti uradniškim, invalidskim in železničarskim dokladam. — Lagati je lahko, ljudje bi pa morali biti sami bebi, da bi take laži dosegle svoj uspeh. Vlada večina — radikali in samostojni Pribečević-Zerjavovi demokrati so dvanaestine sprejeli, sedaj jih sprejemajo tudi v parlamentu — in kmalu se bo videlo, kaj bodo od tega imeli invalidi, upokojenci in železničarji. Od silnih davkov, ki jih vladna večina nalaga, invalidi in drugi kakor doslej ne bodo imeli niti najmanjše koristi.

Na ponedeljkovi seji skupščine so se sestavili še ostali skupščinski odbori, v katerih ima vlada vsled odgoditve dobre polovice hrvatskih mandatov tudi znatno večino.

Ko se je volilo predsedstvo zakonodajnega odbora, so Radičevići že kazali namene uskočiti iz bloka opozicije. Na svojo pest so namreč radikalom ponujali svojega kandidata za podpredsedniško mesto, pa so se končno le premislili in je kandidat sam odstopil.

Samostojni demokrati so zelo poparjeni odkar jim je izpodletelo, ukrasti SLS in mandat na Stajerskem.

Opozicija pripravlja nove obtožbe radi korupcije in nezakonitosti. Tako bo vložena tudi obtožba proti pravosodnemu ministru dr. Lukiniču (sam. demokrat) radi postopanja v aferi Turn-Taxis. S tem bo zadosteno Pribečevićevi zahtevi, ki kljub svoji prvotni obljubi ni odgovarjal na vprašanja poslancev Jugoslov. kluba glede te afere, marveč se je hotel izviti s tem, da ni v parlamentu vložena nobena obtožnica. Ravno tako se pripravljajo obtožnica proti notranjemu ministru radi nezakonitosti in nasilja, ki so ga vršili za časa volitev njegovi organi. Pripravljena pa je tudi že podpisana interpelacija radi odkupa tobaka. V tej interpelaciji se bo pokazala vsa gnoloba sedanje uprave. V tej interpelaciji se obtožuje monopolna uprava strašno nemarnega postopanja, ki stane državo ogromne svote.

PREDSEDNIŠKE VOLITVE V NEMCIJI.

V nedeljo so se v Nemčiji vršile za po smrti Friderika Eberta izpraznjeno državno predsedniško mesto. Volitve so bile brezuspešne, ker ni nobeden od sedmih kandidatov dosegel popolne večine glasov, kakor to pred

pisuje za izvolitev nemška ustava. Največ glasov je dobil desničarski kandidat dr. Jarres (10.387.523), ki so ga postavili zmernejši nacionalisti in monarhisti, nemška ljudska stranka in še nekatere druge manjše politične desničarske skupine. Takoj za njim pride samostojni kandidat socialistov dr. Braun s 7.785.678 glasov, potem pa sledijo: dr. Marx (centrum) 3.883.676, dr. Hellpach (demokrat) 1.565.136, dr. Held (Bavarci) 1.002.278, komunist Thelmann 1.869.533 in kot zadnji skrajni nacionalist general Ludendorff s 284.471 glasovi. — Republikanci — to so socialisti, centrum in demokrati — imajo brez komunistov veliko večino glasov napram monarhistom in nacionalistom in ko bodo 26. aprila ponovne volitve, bo gotovo zmagal skupni republikanski kandidat, najbrž dr. Marx — proti Jarresu kot skupnemu kandidatu desničarjev.

VPRASANJE NARODNIH MANJSIN V ITALIJI.

Zadnji govor slovenskega poslanca v italijanskem parlamentu dr. Besednjaka so vladni fašistovski poslanci sprejeli s tako zagrizenostjo, da se je italijanska javnost začela zgražati nad nizko stopnjo, na kateri se je pokazal parlament. Dva ugledna lista sta začela naglašati, da morajo začeti Italijani manjšinsko vprašanje motriti s širših vidikov. Pisatelj člankov opozarja, kako smešen je strah, da bi moglo pičlih 600.000 Slovanov in Nemcev tvoriti kako nevarnost za 40 milijonov Italijanov, za katerimi stoji država z vso svojo močjo in ustanovami, s sodišči, šolami in vojsko, ki so vse čudoviti pospeševalci strnjenja. Pač pa bi ti drugorodni drobec utegnili postati Italiji silno nevarni tedaj, ako se med njimi razvije iredentizma, ki bi se naslanjala na Nemčijo in Jugoslavijo. Tedaj bi bila italijanska zunanja politika za desetletja priklenjena na severno-vzhodno fronto, namesto da bi se posvečala dalekosežnejšim vprašanjem evropske in svetovne politike. Najzvestejša sestra iredentizma pa je nestrpnost, ki se izraža v preganjanju in zatiranju. Zato mora Italija svojo politiko nasproti narodnim manjšinam izpremeniti in zavzeti nasproti njim stališče pametne strpnosti in pravičnosti. Slovani in Nemci naj dobe šole z maternim učnim jezikom in naj se smatrajo v vsakem oziru kot italijanski državljani kakor vsi drugi. — Seveda tudi člankar ne pozablja na poitalijančenje in ga nikakor ne odklanja; opozarja le, da je treba ta proces prepustiti času in naravnemu razvoju, ne pa ga pospeševati na škodo Italije same. Na vsak način se vidi, da Italijani sami izprevidevajo, da se sedanje barbarsko ravnanje nasproti manjšinam ne da zagovarjati, ne vzdržati.

PROTIRUSKA VOJASKA POSVETOVANJA.

V ruskih vladnih krogih so vzbudila veliko pozornost poročila o vojaških konferencah poljskega generalnega štaba. Konference smatrajo kot pričetek priprav na napad na Rusijo. V glavnem moskovskem listu »Izvestij« dolži Steklov angleško vlado, da ona organizira protiruski pokret in skuša obdati Rusijo z obročem sovražnikov, ki naj bi Rusijo pri prvi priliki napadli.

Prireditve.

Mariborske prireditve. Ljudski oder v Mariboru priredi na cvetno nedeljo, dne 5. aprila t. l., popoldne ob pol 5. uri, v dvorani Zdravne gospodarske banke v Mariboru (poleg frančiškanske cerkve) gledališko igro »Sv. Janez in ropar.« Sodelujeta orkester in pevski zbor Ljudskega odra. Vstopnina: sedeži po 10, 8 in 5 din., stojšča po 2 din. — Društvo za zidanje nove župnijske cerkve Svete Magdalene v Mariboru priredi dne 17. majnika ob 15. uri na vrtu podoficirske inženjerske šole veliko majniško veselico. Ker je čisti dobiček namenjen gradbenemu fondu, se p. n. društva prijazno naprošajo, da ta dan ne prirejajo drugih veselice. — Rak na maternici in njegovi prvi znaki, predavanje samo za ženske, v soboto, dne 4. aprila t. l., ob 20. uri v mali dvorani kazine (ljudska univerza) v Mariboru. Predava g. dr. Benjamin Ipavic.

Ljudski oder Središče uprizaro na velikonočni ponedeljek ob 8. uri zvečer v Krekovi dvorani igro »Mati svetega veslja«. Odlikuje se po svoji vzvišeni vsebini visoko nad navadne sedanje življenske drame. Predočuje nam vstajenje Gospodovo in tako povzdigne našega duha v stanje plemenitega mišljenja, v preteklost prve dobe krščanstva, ko so bivali na zemlji Marija in prvi učenci Gospodovi. Torej bodo tudi efektni kostumi. Predprodaja vstopnic ob 5. aprila naprej pri g. Lukačič, Središče. Sedeži 8 in 7 stojšča 4 dinarje. Ker gre že zdaj veliko zanimanje za prireditve se priporoča okoličanom da si ustmeno ali pismeno, pravočasno priskrbe vstopnice. Torej vsak, ki se zanima za povzdigo lastnega duha in srca, 13. aprila na svidenje v Središču.

Katoliško izobraževalno društvo v Konjicah proslavi na velikonočni ponedeljek na slovesen način otvoritev svojega novega gledališkega odra. Odr je stalen, primerno velik, z lahko uporabljen za gledališke predstave, kakor tudi za orlovske in druge akademije. Dobro so se upoštevale tudi zahteve garderob. Slikarska dela je izvršil g. Fras iz Slivnice pri Mariboru. S svojim čopičem je v slikanih kulisah pridelil živemu dejanju živo naravo. Umetniško in izvrjno po zasnovi in izvršitvi pa je oljnato slikan zastor. Temeljna ideja mu je ona, ki je temeljna narodu samemu; njej prisega novodobno viteštvo. Otvoritev se vrši popoldne ob 3. uri s pevskimi točkami, govorom in gledališko predstavo, Krekovo igro »Turški križ«. Med odmore glasovir in violina. Po predstavi prijateljska zabava. Prijatelji zlatih Konjic in našega društva, na svidenje!

Tedenske novice.

Okrajnim zastopom na Stajerskem. Iz vseh okrajev prihajajo pritožbe, da niso dobili okrajni zastopi državne podpore za vzdrževanje cest ali k večjemu samo 10% mesto 60% proračunane svote za ceste. Po zakonu, kot tudi po dosedanjem običaju se je vsako leto dalo 60% vseh stroškov, katere je okrajni zastop proračunal za ceste. Prihajajo pa tudi pritožbe, da se zapostavljajo okrajni zastopi na Stajerskem. Da se zadeva uredi in okrajni zastopi pridejo do podpor, katere jim gredo, je nujno potrebno, da vložijo okrajni zastopi potom velikega župana pritožbo na ministrstvo gradevina, v kateri naj navedejo, za koliko so v posameznih letih prikrajšani na državni podpori. Da se more pri razpravi o proračunu staviti primerne predloge, naj okrajni zastopi javijo svojim poslancem ali pa Jugoslovanskemu klubu v Beogradu, koliko znašajo proračuni za ceste v zadnjih letih in koliko je dala država podpore.

Novo dobroto »Narodnega« bloka. Odkar zastopa Slovenec v vladi minister dr. Grega Žerjav in je »Narodni blok« pri volitvah dobil dva mandata, je Slovenija sprejela nadaljnje dobrote. Ustavilo se je sajenje tobaka in sicer iz razloga, da se baje — mnogo tobaka »sverca« iz Slovenije. Pripomniti treba, da je bil, dokler ni postal minister, član uprave monopola z mastno plačo dr. Žerjav, ki je tako imenitno zastopal interese Slovenije. — Druga dobrota je centraliziranje pošne hranilnice, čegar posledica bo poslabšanje uprave, razpolaganje in uporaba denarja v Beogradu. Denar, katerega Slovenci in Hrvati vlagajo pri pošni hranilnici v Ljubljani in Zagrebu, bo večinoma služil kot cen kredit bankam in trgovcem v Beogradu, trgovci in denarni zavodi v Sloveniji in na Hrvaškem bodo dobili — kako malenkost. Velik je vpliv ministra dr. Žerjava, mnogo on doseže — za Srbijo, za ojačanje gospodarskega položaja v pokrajinah preko Save in Dunava, zato ga pa naj le volijo liberalni Slovenci in se počutijo srečni in zadovoljni, da smejo poslušati njegove obljube ob volitvah, katerim slede dejanja, ki pobijajo vse njegove obljube.

Plačujte davke točno ob določenih rokih! Finančna delegacija objavlja uradno: Rasteče zahteve, ki se stavijo na državno blagajnico, silijo finančno upravo, na predpisane davke ne samo v polni izmeri, ampak tudi pravočasno pobere, ker sicer ne more zadostiti svoji nalogi. Radi tega je finančna delegacija naročila davčnim uradom, da naj zlasti tudi v onih relativno številnih primerih, v katerih se je v poslednji dobi dovolilo plačevanje v obrokih, pazijo na to, da se dospeli dolg točno ob določenih terminih poravnajo, ako se to ne zgodi, prislilnim potom iztirja. Ker zapade ves še neplačani davek, ako je davkoplačevalec le z enim obrokom v zamudi, in je potem treba plačati še zelo visoke eksekucijske pristojbine, se od prizadetih krogov pač sme pričakovati, da že v lastnem interesu napno vse sile, da ne pride do prislilnega postopanja. Delegacija ni štedila z obroki in bo obžalovala, ako jih bo iz navedenih razlogov celo treba deloma reducirati, mora pa vsakor izrabiti vsa dopustna sredstva, da v legalnih mejah zajamči redni pritek davčnih dohodkov. — Delegat: dr. Suvnik s. r.

Prvi nastop dr. Pivka. Da bi dr. Pivko v smislu z dr. Lipoldom sklenjene kupčije pripomogel slednjemu do poslanskega mandata, je nastopil kot — »govornik« v verifikacijskem odboru in v narodni skupščini. Mesto da bi, kakor drugi govorniki, vsaj nekoliko opisal razmere v Sloveniji in naše težnje, se je takoj spravljal na duhovnike, pridige in pripovedoval neke »storije«, da se mu je vse smejelo. Opravičeno je moral slišati medklice: »To je Drofenik v drugi, poslabšani izdaji.« Vsi oni, ki so volili dr. Pivka, naj se vprašajo, ali so ga volili zato, da bo blati duhovščino in citiral pridige, katerih ni slišal ne on, ne njegovi — »bogaboječci« Sokoli, ki so mu poročali razne izmišljotine in se sedaj smejejo naivnemu dr. Pivku. Med vsemi govorniki je napravil dr. Pivko najbolj žalosten vtis, sam Žerjav je v zbornici z nevoljo popravljal njegovo klobasarijo, ker se mu ni zdelo vredno, da bi ga prišel poslušat. Govori se, da bo kmalu »zbolel« dr. Pivko, ker so mu razne »pridige« običale v želodcu in bo prišel v Beograd — advokat dr. Lipold, kateri bi kot bogat človek rad — poslančeval.

Mariborske novice. V ponedeljek zvečer se je z nožem zaklal 26 let stari mesarski pomočnik Franc Polič v Vrbanovi ulici. Polič je bil zelo nagle in čisto neposredne jeze. Živel je v stalnem prepiru z materjo in s svojo mlado ženo. V ponedeljek proti večeru se je zopet sprl s svojo ženo, v ljutem prepiru je še zakrilal ženi: »Sedaj boš videla, kaj bo!« Potegnil je iz žepa nož, se vsedel v kuhinji na stol in si pogljal ostrino z vso silo skozi srce. V srce zadet je skočil še po koncu, a že v vezi se je zgrudil mrtev na tla. — Mariborska policija je te dni vtaknila pod ključ neko služkinjo iz Gajeve ulice, ki je osumljena, da je svojega otroka umorila. Preiskava je dognala, da je služkinja pred kratkem porodila, a otrok je izginil neznano kam. Po dolgem iskanju so našli mrtvega otroka in ga prenesli v mrtvašnico na Pohorje. — Veliko govorico po mestu vzbuja to-le odkritje tihotapske zadeve: Policija je zasledila, da se nekateri avstrijski železničarji, ki prihajajo iz Dunaja, redno oglašajo v nekem tukajšnjem hotelu in oddajajo natakariji pakete. To se je zdelo sumljivo, vsled česar je bila odrejena preiskava. Dognali so, da so bile v paketih svilnate rute, ki so jih železničarji že dalje časa tihotapili iz Dunaja in sicer po naročilu nekega Nedoga, ki je doma iz mariborske oblasti, a službuje na Dunaju kot agent neke tamošnje razpisljalnice. Nedog se je včeraj (ne slučajno slabega) pripeljal v Maribor s paketom avstrijenih rut, ki ga je skril v kovček in se s kovčkom izmuznil carini. Nedoga so takoj aretirali ter je bil po kratkem zaslišanju oddan v zapor. — Iz mariborske kaznilnice je svojčas pobegnil tat in vlomilec Franc Košanec. Pri pobegu je ranil dva paznika in nato izginil neznano kam. Sedaj so dognali, da je iz Maribora ušel na avtomobilu in se zahtekel v Avstrijo, od tu pa na Bavarsko, kjer je služil kot